

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 10P/126/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713207614
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Pajerchinová Dr.
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2013:8713207614.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred samosudkyňou Mgr. Máriou Pajerchinovou, Dr. vo veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: X. R., K.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, dieťa rodičov matky: V. S., K.. X.X.XXXX, O. V., Z. X, O.. P. a otca: X. R., K.. X.X.XXXX, O. V., Ú.W. - R. X, t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Kpt. Nálepku 1, priechinok 113, 080 13 Prešov, zast. právnym zástupcom Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Nám. sv. Egídia 93, Poprad, v konaní začatom na návrh otca o zníženie výživného na mal. dieťa s prísl., takto

rozhodol:

Súd návrh otca X. R.Í.K., K.. X.X.XXXX na zníženie doterajšieho výživného na mal. dieťa X.U. R.Í.K., K.. XX.XX.XXXX, ktoré bolo určené rozsudkom tohto súdu č.k. 14P/195/2009 - 14 zo dňa 12.6.2009 a s právoplatnosťou k 19.6.2009 v sume 100,- eur mesačne, z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec podal na tento súd dňa 29.5.2013 návrh o zníženie výživného na mal. syna X. R. a to z doterajšej súdom určenej sumy 100,- eur mesačne na sumu 26,65 eur mesačne z dôvodu, že v súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka a jeho schopnosti a možnosti dosahovať príjem, ako aj majetkové pomery sú nepriaznivé a v dôsledku čoho nemôže plniť svoju vyživovaciu povinnosť na dieťa. Dožadoval sa, aby mu súd znížil výživné na výšku zákonného minimálneho výživného podľa Zákona o rodine. V doplňujúcom návrhu z 24.7.2013 navrhol zmeniť predchádzajúci rozsudok tohto súdu č. k. 14P/195/2009 - 14 zo dňa 12.6.2009 a s právoplatnosťou k 19.6.2009 v časti výživného tak, že mu výživné bude znížené zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 26,65 eur mesačne od právoplatnosti rozsudku a ďalej.

Na pojednávanie súdu sa otec nedostavil, bol riadne predvolaný a svoju neprítomnosť písomne ospravedlnil a súhlasil, aby sa vec prejedнала v jeho neprítomnosti a za účasti jeho právneho zástupcu, ktorý na pojednávaní súdu trval na podanom návrhu o zníženie výživného. V predchádzajúcom období si otec nevedel nájsť stálu prácu a plniť bežné výživné, čím mu vzniklo dlžné výživné a za čo bol trestne stíhaný a opakovane odsúdený trestnými rozsudkami tohto súdu pre spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy. Prvé dlžné výživné v sume 1.140,- eur otcovi pomohli vyrovnať jeho rodičia dňa 9.5.2013 a druhé dlžné výživné v sume 1.500,- eur zatiaľ nie je vyrovnané. Otec je vyučený stolár, má učňovské vzdelanie a má len vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu X. R.. Voči otcovi sú vedené 2 exekučné konania na vymoženie výživného a zatiaľ neboli úspešne skončené. Napriek tomu, že otec je kvôli neplneniu vyživovacej povinnosti na mal. dieťa vo výkone trestu odňatia slobody, ide o objektívnu skutočnosť, keď počas výkonu trestu odňatia slobody nemôže dosahovať primeraný príjem, z ktorého

by mohol platiť doterajšiu výšku výživného a k čomu má súd pri rozhodovaní o znížení výživného prihliadnuť. Súd prejednal a rozhodol vec v neprítomnosti otca, za účasti jeho právneho zástupcu, pridŕžajúc sa obsahu spisu a vykonaných dôkazov podľa § 101 ods. 2 OSP.

Matka na pojednávaní súdu nesúhlasila so znížením výživného a žiadala návrh otca zamietnuť. U dieťaťa sú splnené podmienky na zvýšenie výživného, pretože od septembra 2013 nastupuje do materskej škôlky, čím jej vzniknú zvýšené náklady na dieťa. Od 1.1.2013 pracuje na základe dohody o vykonaní práce vo firme P. W..Y..R.., V., ktorá predáva čínsky tovar, mesačne odpracuje 120 hodín (6 hodín denne), pričom jej príjem činí 40,- eur mesačne brutto a okrem toho jej zamestnávateľ vypláca za každý odpracovaný deň po 10,- eur v hotovosti. Matka žije s mal. dieťaťom v 1-izbovom prenajatom byte v Poprade a v spoločnej domácnosti s ňou žila aj jej mama, stará mama dieťaťa, ktorá pred 2 mesiacmi tragicky zahynula. Jej finančná situácia je natoľko vážna, že si bude musieť nájsť lacnejší podnájom, ako doteraz a ktorý jej končí v auguste 2013. Doteraz jej finančne vypomáhala teraz zomrelá matka a teraz jej pomáha stará matka, ktorá býva v dome opatrovateľskej služby bl. L., V.. Keďže otec si svoju vyživovaciu povinnosť na dieťa dlhodobo neplní, matke bolo priznané náhradné výživné od štátu.

Kolízny opatrovník na pojednávaní súdu navrhol návrh otca na zníženie výživného zamietnuť ako bezdôvodný a účelový. U otca sa totiž od predchádzajúcej súdnej úpravy výživného nezmenili pomery, pretože tak v čase predchádzajúceho súdneho rozhodnutia bol dobrovoľne nezamestnaný a tento jeho stav trval až do nástupu na výkon trestu odňatia slobody. To, že je vo výkone trestu, si otec zapríčinil sám práve neplnením vyživovacej povinnosti na dieťa. Dieťa ide od septembra 2013 do materskej školy a náklady na neho sa tým zvýšia a preto by matka nezvládala uhrádzať všetky nutné náklady na dieťa, keby výživné otcovi na dieťa bolo znížené. Kolízny opatrovník do pozornosti súdu dal nasledovný časový sled udalostí: 1/ predchádzajúci rozsudok o výživnom na dieťa bol vyhlásený dňa 12.6.2009, otec sa vzdal práva podať odvolanie voči nemu a so sumou 100,- eur mesačne ako výživným na dieťa bol spokojný; 2/ pre spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy na dieťa bol otec v r. 2011 a v r. 2012 opakovane dvakrát po sebe odsúdený; 3/ až 29.5.2013 podal otec návrh na zníženie výživného. Z uvedeného časového sledu vyplýva, že otec mal dostatočne dlhé obdobie v priebehu r. 2009 až 2013, aby si hľadal a našiel prácu, resp. využil zákonné možnosti vyplývajúce z evidencie uchádzača o zamestnanie, resp. ako osoby v hmotnej núdzi. Napriek tomu bol po celý čas dobrovoľne nezamestnaný a je predpoklad, že brigádnicke pracoval a dosahoval príjem. Pre toto správanie otca nie sú u neho splnené podmienky na zníženie výživného.

Súd vykonal dokazovanie: prednesom právneho zástupcu otca, výsluchom matky a kol. opatrovníka, pripojeným spisom tohto súdu sp. zn. 14P/195/2009, pripojenými trestnými spismi tohto súdu sp. zn. 4T/10/2011 a 4T/120/2012, potvrdením o príjme matky, správou Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Prešov vrátane rozúčtovania pracovnej odmeny dosahovanej otcom vo výkone trestu odňatia slobody od 23.5.2013 a správou kolízneho opatrovníka, na základe čoho súd zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom tohto súdu č.k. 14P/195/2009 - 14 zo dňa 12.6.2009 a s právoplatnosťou k 19.6.2009 bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti matke a otcovi bolo určené výživné sumou 100,- eur mesačne od 1.6.2009 a ďalej. V tom čase otec brigádnicke pracoval a bol dobrovoľne nezamestnaný a matka dieťaťa bola na rodičovskom príspevku. Od predchádzajúcej úpravy výživného uplynuli 3 roky, dieťa podrástlo a od septembra 2013 bude navštevovať materskú školu. Matka sa o dieťa riadne stará, s dieťaťom žije v podnájme v 1-izbovom byte, od 1.1.2013 pracuje na dohodu o vykonaní práce v trvaní 6 hodín denne, čomu zodpovedá aj nízky príjem a to 40,- eur mesačne brutto a 10,- eur denne v hotovosti. Matka poberá náhradné výživné na dieťa, pretože otec si dlhodobo neplní výživné a za čo bol aj 2x právoplatne trestne odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy na dieťa a to prvý raz v konaní tohto súdu sp. zn. 4T/10/2011 a druhý raz v konaní tohto súdu sp. zn. 4T/120/2012. Otec je od 26.3.2013 vo výkone trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka a od 23.5.2013 je zaradený do pracovnej činnosti, kde za mesiac máj 2013 činila jeho čistá mzda 43,17 eur. Otec pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody bol dobrovoľne nezamestnaný, žil u svojich rodičov a jeho príjmové a majetkové pomery sú nulové. Aj matka má ťaživú sociálnu a finančnú situáciu, keďže žije sama s dieťaťom, predtým jej pomáhala teraz zomrelá matka a teraz jej pomáha jej babka. Otec a matka majú vyživovaciu povinnosť len k mal. X. R.

a dieťa pochádza z nich partnerského vzťahu, ktorý sa po narodení dieťaťa rozpadol. Otec odôvodnil návrh na zníženie výživného tým, že je vo výkone trestu odňatia slobody a teda objektívne nemôže dosahovať primeraný príjem, aby mohol doterajšie výživné na dieťa platiť. Matka a kol. opatrovník so znížením výživného nesúhlasili, pretože otec si dlhodobo neplní výživné na dieťa, bol stále dobrovoľne nezamestnaný a to, že je vo výkone trestu odňatia slobody, si zapríčinil sám tým, že výživné na dieťa neplatil.

Podľa § 36 ods. 1 Zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej Zákon o rodine) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia spolu nežijú, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 a 2 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Podľa § 75 ods. 1 a 2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 2 Zákona rodine ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynutý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

Na základe vykonaného dokazovania a vyššie cit. právnej úpravy súd nepochybne dospel k právnenému záveru, že návrh otca na zníženie výživného z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody pre spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy na dieťa, je nedôvodný a doslova je priamo v rozpore so zákonnými zásadami a ustanoveniami, na ktorých je postavený Zákon o rodine upravujúci vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom. Dôvody otca, ktoré uviedol pre zníženie výživného, vznikli a vyplývajú práve z jeho porušovania zákonnej vyživovacej povinnosti na dieťa a to, že je vo výkone trestu odňatia slobody, si spôsobil sám a súd k tomu v tomto konaní nemôže prihliadať. Paradoxne otec pre zanedbanie tejto svojej povinnosti bol odsúdený, teda v trestnom konaní bola uznaná právoplatne jeho vina, avšak v tomto opatrovanskom konaní sa dožaduje zníženia výživného, ktoré má povinnosť plniť a neplní. Preto pokiaľ by súd návrhu otca v tomto konkrétnom prípade vyhovel, dopustil by sa súd v tomto konkrétnom konaní porušenia zásad zákonnosti a spravodlivosti a ochrany dieťaťa, vyplývajúcich jednak zo Zákona o rodine, ako aj z medzinárodných predpisov, ktorými je SR viazaná. Okrem toho súd poukazuje na príslušné ustanovenia Zákona o rodine, ktoré upravujú vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi ostatnými príbuznými, t.j. že predkovia a potomkovia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť, ak ju nevyhnutne potrebujú a súd je toho názoru, že v rámci pokrvných rodinných väzieb a rodinnej súdržnosti nie je vylúčené, aby blízka rodina pomáhala otcovi v plnení vyživovacej povinnosti na dieťa tak, ako matke pomáhala a pomáha jej blízka rodina. U otca nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov v jeho schopnostiach a možnostiach, aby bol daný dôvod na zníženie výživného, ktoré by bolo dôvodné, keby mal nepriaznivý zdravotný stav, keby došlo u neho k nepredvídaným udalostiam s vážnymi následkami na jeho ďalšiu schopnosť dosahovať príjem a pod.. Porovnaním pomerov otca v čase predchádzajúcej súdnej úpravy výživného na dieťa a teraz, žiadny podstatný pokles jeho príjmov objektívne nie je, pretože predtým bol dobrovoľne nezamestnaný a teraz je síce zaradený do výkonu pracovnej činnosti, avšak jeho príjem je nízky. Preto súd návrh otca na zníženie výživného zamietol a čo znamená, že naďalej trvá súdna úprava výživného podľa predchádzajúceho súdneho rozhodnutia sp. zn. 14P/195/2009.

V prípade zmeny pomerov u rodičov alebo mal. dieťaťa Zákon o rodine umožňuje, aby došlo k zmene doterajšej súdnej úpravy práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu, a to na základe nového súdneho rozhodnutia alebo rodičovskej dohody schválenej súdom v zmysle § 163 OSP.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) OSP, podľa ktorého platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia na tomto súde ku Krajskému súdu Prešov v 3 vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.